

Beleidsplan
Armoedebestrijding en schuldhulpverlening 2021-2024
Gemeente Landsmeer
(nieuwe versiedatum)

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening 2016-2020. In dit beleidsplan laten wij zien welke maatregelen de gemeente Landsmeer de komende vier jaar inzet om de maatschappelijke participatie van mensen met een laag besteedbaar inkomen en/of schulden te vergroten.

Wij hebben ervoor gekozen om niet langer te spreken van 'minimabeleid' maar van 'armoedebestrijding'. Deze keuze is ingegeven door het feit dat armoede breder is dan alleen de minima. Tevens sluit dit beter aan bij onze integrale werkwijze in het sociaal domein waarin het benutten van eigen kracht en verantwoordelijkheid centraal staat.

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de voorbereiding op en inbedding van de nieuwe Participatiewet. Wat komt er aan nieuwe wetgeving op ons af en hoe geven wij hier binnen onze eigen gemeente en in de regio Zaanstreek-Waterland invulling aan. Het voorliggende beleidsplan heeft hierdoor enige vertraging opgelopen. Met dit beleidsplan bouwen wij voort op het eerder vastgestelde beleidsplan “Met elkaar voor elkaar in Landsmeer 2015” waarin de uitgangspunten

(het kader) voor de transitie in het sociaal domein voor werk (Participatiewet), zorg (Wmo) en Jeugd zijn vastgelegd. De nota minimabeleid 2009-2012 komt hiermee te vervallen.

Inhoudsopgave

Voorwoord pag. 1

Samenvatting pag. 4

1. Inleiding pag. 7

1.1. Totstandkoming beleidsplan pag. 7

1.2. Leeswijzer pag. 7

2. Waarom dit beleidsplan? pag. 8

2.1. Veranderingen in het wettelijk kader pag. 8

2.2. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening pag. 8

2.3. Extra middelen intensivering armoedebeleid pag. 9

2.4. Compensatie zorgkosten pag. 9

2.5. Inbedding in sociaal domein pag. 9

3. Aard en omvang van armoede- en schuldenproblematiek pag. 10

3.1. Wat is armoede? pag. 10

3.2. Wat zijn schulden? pag. 10

3.3. Armoede en schulden in Landsmeer pag. 11

4. Wat willen wij bereiken? pag. 12

4.1. Doel pag. 12

4.2. Uitgangspunten pag. 12

5. Wat gaan wij doen? pag. 14

5.1. Preventie en voorlichting pag. 14

5.2. Vroegsignalering pag. 15

5.3. Toegankelijkheidsbijdrage voor maatschappelijke participatie pag. 16

5.4. Collectieve zorgverzekering pag. 17

5.5. Vangnetten op maat pag. 18

5.6. Hulp bij schulden pag. 19

5.7. Communicatie over het aanbod pag. 21

6. Van beleid naar uitvoering pag. 22

6.1. Implementatie pag. 22

6.2. Monitoring en verantwoording pag. 22

7. Financieel kader pag. 23

8. Bijlagen

8.1 Bijlage 1 Planning pag. 24

8.2 Bijlage 2 Inhoud beleidsplan integrale schuldhulpverlening pag. 25

Samenvatting

Voor u ligt het beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening 2016-2020 van de gemeente Landsmeer. In dit plan is uitgewerkt welke maatregelen de gemeente Landsmeer inzet om de maatschappelijke participatie van mensen met een laag besteedbaar inkomen en/of schulden te vergroten.

Waarom dit beleidsplan?

De belangrijkste redenen voor een nieuw beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening zijn de veranderingen in het wettelijk kader (Participatiewet), de wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wsg), extra middelen vanuit het Rijk voor de versterking van het armoedebeleid, de afschaffing van inkomensondersteunende regelingen voor mensen met hoge zorgkosten en de inbedding van armoede en schulden in het sociaal domein.

Aard en omvang armoede- en schuldenproblematiek

Armoede is meer dan alleen een tekort aan financiële middelen. Armoede is ook sociale uitsluiting omdat iemand te weinig geld heeft en daardoor niet mee kan doen in de samenleving. Armoede wordt in dit beleidsplan niet als een eenzijdig financieel probleem benaderd, maar als een complex probleem dat samenhangt met allerlei risicofactoren. Armoede gaat over onvoldoende besteedbaar inkomen om te kunnen voorzien in eerste levensbehoeften, maar ook over schulden, omgaan met vooroordelen en schaamte, het hebben van een beperkt sociaal netwerk, isolement, weinig perspectief, gezondheidsproblemen, verwaarlozing en kwetsbaarheid van kinderen. Wij spreken van problematische schulden als iemand zijn/haar schulden niet meer zelfstandig kan oplossen.

Wat willen wij bereiken?

Wij maken ons sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. Dat geldt ook voor mensen met een laag inkomen en/of schulden. Wij gaan daarbij uit van wat inwoners zelf kunnen, van hun talenten en mogelijkheden. Inwoners zijn daarbij in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het oplossen van hun problemen, eventueel met ondersteuning van familie, vrienden of andere mensen in hun omgeving. De gemeente ondersteunt en compenseert inwoners die hiertoe niet in staat zijn en/of geen naasten hebben die hen kunnen ondersteunen.

Het doel van het armoede- en schuldenbeleid is om inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelf redzaam zijn (financieel) te ondersteunen, zodat zij weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk (weer) zelfredzaam te worden.

Het armoedebeleid van de gemeente Landsmeer is gericht op het:

- het bevorderen van participatie (meedoen);
- het voorkomen van sociale uitsluiting;
- het voorkomen van uitsluiting van gezondheidsvoorzieningen.

Wat gaan wij doen?

1. Preventie en voorlichting

Eén van onze uitgangspunten is het voorkomen van problemen (preventie). Het voorkomen van problemen is immers beter dan het achteraf verzachten van die problemen door de inzet van dure zorg of ondersteuning. Om armoede en schulden in Landsmeer te voorkomen zetten wij in op voorlichting. Wij maken daarbij onderscheid tussen verschillende risicogroepen, omdat iedere specifieke groep binnen het armoedebeleid een andere informatiebehoefte heeft.

Activiteiten preventie en voorlichting

- ☐ voorlichting aan kinderen en jongeren
- ☐ voorlichting en ondersteuning zelfstandigen

- ☐ budget coaching

2. Vroegsignalering

Het is niet mogelijk om armoede- en schuldenproblematiek in de gemeente volledig te voorkomen. Wij proberen wel om financiële problemen en schulden binnen een gezin of huishouden in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren, zodat (beginnende) problemen snel kunnen worden opgepakt en een beroep op zwaardere en duurdere ondersteuning wordt voorkomen. De integrale werkwijze binnen het sociaal domein geeft ons meer mogelijkheden om armoede en schulden daadwerkelijk vroegtijdig te signaleren. Wij werken in Landsmeer met één uitvoeringsteam (Middelpunt). Daarnaast hebben wij de uitvoering van sociale zaken belegd bij de gemeente Waterland. Alle consultants van de uitvoeringsteams Landsmeer en Waterland hebben in hun gesprekken met inwoners aandacht voor (beginnende) armoede- en schuldenproblematiek, dat is ook in de werkwijze geborgd.

Activiteiten vroegsignalering

- ☐ Opzetten armoede- en schuldennetwerk
- ☐ Pilot vroegsignalering: preventief huisbezoek bij huurachterstand

3. Toegankelijkheidsbijdrage voor maatschappelijke participatie

Voor mensen met een laag inkomen is het niet altijd gemakkelijk om mee te doen. Zij hebben bijvoorbeeld niet altijd genoeg geld om lid te worden van een sport-vereniging, muziekles te volgen of een theater te bezoeken. Minima lopen hierdoor een hoger risico op sociale uitsluiting. Wij verstrekken hiervoor toegankelijkheids-bijdragen voor maatschappelijke participatie.

Activiteiten toegankelijkheidsbijdrage

- ☐ Ondersteuning sportieve en culturele activiteiten (bij stichting sport- en cultuurfonds)
- ☐ Computerregeling schoolgaande kinderen
- ☐ Meedoen budget volwassenen

4. Collectieve zorgverzekering

Gezondheid bepaalt in grote mate in hoeverre iemand kan meedoen aan de samenleving. Goede en betaalbare zorg is daarom erg belangrijk. Mensen met een laag inkomen beschikken niet altijd over voldoende middelen om zorg te betalen en zich goed te verzekeren voor de zorg die zij nodig hebben. Dit kan zorgmijding tot gevolg hebben. Wij vinden het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot betaalbare zorg, zodat ziekte of medische beperkingen geen (of in mindere mate) een belemmering vormen om mee te kunnen doen.

Activiteiten collectieve zorgverzekering

- ☐ Collectieve zorgverzekering
- ☐ Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten

5. Vangnetten op maat

Ondanks de inzet en ondersteuning van de gemeente op het voorkomen van armoede en schulden en het verbeteren van inkomenspositie van onze inwoners is niet iedereen financieel zelfredzaam. Inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn, kunnen een beroep doen op enkele financiële vangnetten (waaronder individuele inkomenstoelage, individuele studietoelage, individuele bijzondere bijstand en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen) van de gemeente. Het leveren van maatwerk vormt daarbij het uitgangspunt.

Activiteiten vangnetten op maat

- ☐ individuele inkomenstoelage
- ☐ individuele studietoelage
- ☐ individuele bijzondere bijstand
- ☐ kwijtschelding gemeentelijke belastingen

6. Hulp bij schulden

De gemeente is op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) verplicht om iedereen vanaf 18 jaar met (beginnende) schulden te ondersteunen. Deze ondersteuning is gericht op het oplossen van de schulden, maar ook op stabilisatie van de situatie om verergering van de problemen (die bijvoorbeeld kunnen leiden tot uithuiszetting) te voorkomen. Wij hebben de uitvoering van de schuldhulpverlening (met uitzondering van de schuldhulpverlening aan zelfstandigen) uitbesteed. In 2016 is d.m.v. een aanbestedingsprocedure een nieuwe aanbieder gezocht.

Activiteiten hulp bij schulden

- ☐ Aanbesteding schuldhulpverlening
- ☐ Kredietbank

7. Communicatie over het aanbod

Om ervoor te zorgen dat de doelgroep van het armoede- en schuldenbeleid daadwerkelijk gebruik maakt van de minimaregelingen die de gemeente hanteert en de ondersteuning die maatschappelijke partners en vrijwilligersorganisaties bieden, zetten wij in op communicatie over dit aanbod.

Activiteiten communicatie

- ☐ Communicatie richting de doelgroep
- ☐ Onderzoek bereik en tevredenheid

Van beleid naar uitvoering

Na vaststelling van dit beleidsplan door de gemeenteraad wordt het nieuwe armoede- en schuldenbeleid geïmplementeerd. In bijlage 1 is de volledige planning opgenomen. In de planning worden de doelen en activiteiten uit dit beleidsplan weergegeven.

Financieel kader

Op 1 januari 2015 is de wetgeving rondom het gemeentelijk armoedebeleid gewijzigd. Gemeenten hebben meer beleidsruimte gekregen en mogen meer maatwerk bieden. Het Rijk stelt gemeenten structureel € 90 miljoen aan extra middelen beschikbaar voor vernieuwing van het armoedebeleid. We voeren het beleid verder budget neutraal uit. Dit betekent dat er invulling gegeven moet worden aan het armoedebeleid binnen de budgetten die de gemeente hier reeds voor heeft begroot, aangevuld met de extra armoedebeleidsmiddelen van het Rijk voor de versterking van het armoedebeleid.

Inleiding

Het Landsmeerse beleid is gericht op meedoen. Dat geldt ook voor mensen met een laag inkomen en/of schulden. Wij maken ons sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. Door armoede en/of schulden is niet iedereen in staat om volwaardig mee te doen. Het voorkomen en wegnemen van armoede en schulden is een belangrijke, zo niet de belangrijkste voorwaarde om mee te kunnen doen. Armoede is immers meer dan alleen een tekort aan financiële middelen. Armoede is ook sociale uitsluiting omdat iemand te weinig geld heeft en daardoor niet mee kan doen in de samenleving.

In dit beleidsplan beschrijven wij welke maatregelen de gemeente Landsmeer de komende jaren neemt om inwoners met een laag inkomen en/of schulden te ondersteunen. Wij zetten daarbij vooral in op preventie en vroegsignalering. Daarmee willen wij niet alleen oplossingen treffen om inwoners te ondersteunen, maar helpen wij ook voorkomen dat zij in dergelijke situaties terecht komen. Wij gaan daarbij uit van wat inwoners zelf kunnen, van hun talenten en mogelijkheden. Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het oplossen van hun problemen, eventueel met ondersteuning van familie, vrienden of andere mensen in hun omgeving. De gemeente ondersteunt en compenseert inwoners die hiertoe niet in staat zijn en/of geen naasten hebben die hen kunnen ondersteunen. Daarbij verdienen kinderen, ouderen en chronisch zieken speciale aandacht.

1.1. Totstandkoming beleidsplan

Wij vinden het belangrijk dat het beleidsplan in samenspraak met betrokken partijen tot stand komt. Dit beleidsplan is mede tot stand gekomen met inbreng van de cliëntenraad Participatiewet. Er is in 2015 oriënterend met de cliëntenraad gesproken over het beleidsplan. De cliëntenraad vraagt specifiek aandacht voor gezinnen met kinderen en ouderen (55+). Daarnaast geeft de cliëntenraad aan dat preventie belangrijk is. Naast de input van de cliëntenraad zijn de ervaringen, kennis en ideeën van de consultants Participatiewet ingebracht als basis voor dit plan. Uit de praktijk blijkt dat veel klanten bezuinigen op medische kosten. Vooral het opbrengen van het wettelijk eigen risico is voor veel klanten een groot struikelblok. Daarnaast is er behoefte aan structurele, laagdrempelige hulp bij de administratie en/of budgetbeheer. Tot slot hebben wij met maatschappelijke partners gesproken. Uit deze gesprekken is naar voren gekomen dat de gemeente Landsmeer veel behoefte heeft aan voorzieningen om mensen met een laag inkomen en/of schulden te helpen, maar dat deze er of niet voldoende waren, niet te vinden- of niet altijd goed aan elkaar gekoppeld zijn.

1.2. Leeswijzer

Wij beschrijven in het volgende hoofdstuk eerst de aanleiding van dit beleidsplan. Daarna beschrijven wij de aard en omvang van de armoede- en schuldenproblematiek in de gemeente Landsmeer. Vervolgens gaan wij in op de doelstelling (wat willen wij bereiken) en de uitgangspunten van onze aanpak. In hoofdstuk 5 beschrijven wij welke activiteiten/maatregelen de gemeente neemt om inwoners met een laag inkomen en/of schulden te ondersteunen. In hoofdstuk zes maken wij de stap van beleid naar uitvoering en in hoofdstuk zeven treft u de financiële kaders aan.

2. Waarom dit beleidsplan ?

2.1. Veranderingen in het wettelijk kader

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Met de invoering van de Participatiewet zijn de wettelijke kaders voor het armoedebeleid gewijzigd. In deze paragraaf zetten wij de wijzigingen en nieuwe regelingen op een rij. Daarnaast gaan wij in op het wettelijke kader in relatie tot de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Verkleining categoriale bijstand

Door de nieuwe regelgeving wordt de mogelijkheid verkleind om categoriale bijstand te verstrekken. Nu kan niet meer worden uitgegaan van de aannemelijkheid dat personen die behoren tot een bepaalde categorie ook meerkosten hebben, maar moet elke situatie individueel beoordeeld worden. Het Rijk wil dat gemeenten meer maatwerk gaan leveren bij de ondersteuning van mensen met een laag inkomen. De categoriale bijzondere bijstand aan ouderen, chronisch zieken, gehandicapten en ouders met schoolgaande kinderen is daarom per 1 januari 2015 afgeschaft. Het college van burgemeester en wethouders kan per 1 januari 2015 uitsluitend categoriale bijzondere bijstand verlenen voor de collectieve aanvullende zorgverzekering. Voor de overige regelingen geldt dat gemeenten de beleidsvrijheid hebben om aan deze regelingen opnieuw invulling te geven. Echter mag bijstandsverlening alleen plaatsvinden op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Inkomensgrens collectieve zorgverzekering vervallen

De inkomensgrens van de collectieve zorgverzekering is vervallen (tot 1 januari 2015 lag de wettelijke inkomensgrens op 110% van de bijstandsnorm). Wij mogen de inkomensgrens van de collectieve zorgverzekering als gemeente nu volledig zelf bepalen. Wij krijgen daarmee de mogelijkheid om de collectieve zorgverzekering open te stellen voor een bredere doelgroep, waaronder bijvoorbeeld

Langdurigheidstoeslag vervangen door individuele inkomenstoeslag

De langdurigheidstoeslag is afgeschaft en vervangen door een individuele inkomenstoeslag. Deze toeslag is bedoeld voor mensen die langdurig moeten rondkomen van een laag inkomen en geen zicht hebben op inkomensverbetering. De gemeente dient bij verordening vast te leggen wanneer er sprake is van een langdurig en een laag inkomen. Daarnaast dienen wij als gemeente criteria op te stellen die wij gebruiken om te bepalen of een persoon zicht heeft op inkomensverbetering. Voor de individuele inkomenstoeslag geldt geen wettelijke inkomensgrens. Wij kunnen die grens dus zelf bepalen. Deze veranderingen in het wettelijk kader van de Participatiewet vormen één van de aanleidingen om het huidige minimebeleid van de gemeente Landsmeer te herzien.

2.2. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Wij hebben op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) de wettelijke zorgplicht voor integrale schuldhulpverlening. De Wgs schrijft voor dat de gemeenteraad een plan dient vast te stellen dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan de inwoners van zijn gemeente. Integrale schuldhulpverlening is het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor de omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost.

Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan (preventie) en terugkeren (nazorg). De gemeenteraad stelt het plan telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren vast. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat personen schulden aangaan die ze niet kunnen betalen. Wij

hebben er, gelet op de relatie tussen armoede en schulden, voor gekozen één beleidsplan te maken waarin beide onderwerpen centraal staan.

Wacht- en doorlooptijden

De wet gemeentelijke schuldhulpverlening stelt eisen aan de wacht- en doorlooptijden. Zo mag de wachttijd tussen het moment dat iemand zich meldt voor schuldhulpverlening en het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt gesteld niet langer zijn dan vier weken. De wet stelt verder dat indien er sprake is van een dreigende situatie het eerste gesprek moet plaats vinden binnen drie werkdagen (denk hierbij aan huisuitzetting). Wij voldoen aan deze wettelijke richtlijnen.

2.3. Extra middelen intensivering armoedebeleid

Het Rijk wil dat gemeenten hun lokale armoede- en schuldhulpverleningsbeleid versterken. Daarom stelt het Rijk sinds 2014 via het gemeentefonds extra middelen beschikbaar (€ 70 miljoen in 2014 en € 90 miljoen structureel vanaf 2015). In de financiële paragraaf vindt u de toegevoegde middelen voor de gemeente Landsmeer. Door deze extra middelen hebben wij als gemeente de mogelijkheid om op een aantal fronten (extra) in te zetten op het terugdringen van armoede en het ondersteunen van mensen in een armoedesituatie.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) roept gemeenten op om binnen het armoedebeleid meer te focussen op kinderen uit gezinnen met een laag inkomen en te investeren in de preventie van armoedeproblemen. Wij zijn niet verplicht om de middelen voor deze doeleinden in te zetten en mogen de middelen vrij besteden. Wij geven met dit beleidsplan invulling aan de wijze waarop

de extra middelen kunnen worden ingezet. Door in te zetten op preventie en vroegsignalering kan het beroep op de minimaregelingen en schuldhulpverlening worden verminderd. Wij streven ernaar om met behulp van de activiteiten in dit plan een bijdrage te leveren aan een verlaging van de kosten van het armoede- en schuldenbeleid.

2.4. Compensatie van zorgkosten

Mensen met een chronische ziekte of handicap hebben vaak hogere (zorg)kosten dan de gemiddelde Nederlander (voor bijvoorbeeld medicijnverbruik, de kosten voor speciaal schoeisel, dieetkosten en extra stookkosten). Ter compensatie van deze hogere zorgkosten konden chronisch zieken en gehandicapten tot 1 januari 2014 in aanmerking komen voor verschillende inkomensondersteunende regelingen op grond van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Regeling Compensatie eigen risico zorgverzekeringswet (CER). Het Rijk heeft deze regelingen per 1 januari 2014 afgeschaft omdat deze te ongericht zijn. Wij hebben als gemeente de bevoegdheid gekregen om een nieuwe regeling ter compensatie van zorgkosten van chronisch zieken en gehandicapten te ontwikkelen.

De vrijgekomen middelen zijn met een forse korting via het gemeentefonds overgeheveld naar de gemeenten. De middelen zijn niet geoormerkt. Dit betekent dat wij deze middelen ook mogen besteden aan andere beleidsdoeleinden. Wij hebben er in Landsmeer voor gekozen om de middelen onder te brengen bij de bijzondere bijstand. Aanvragen worden via de beoordelingstoets van de bijzondere bijstand afgehandeld. Dat betekent dat er een inkomens- en vermogenstoets wordt gedaan en dat mensen tot een inkomen van 120% van het sociaal minimum worden bereikt.

2.5. Inbedding in sociaal domein

Op 1 januari 2015 zijn omvangrijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van zorg, jeugd en werk overgeheveld van het Rijk naar de gemeente. Het voorliggende armoede- en schuldenbeleid maakt onderdeel uit van het brede sociaal domein en is gericht op de ondersteuning van mensen met een laag inkomen. De onderwerpen zijn dan ook sterk aan elkaar gerelateerd. Zo blijkt uit recent onderzoek van de werkgroep Kinderen in Tel dat met de juiste aanpak van armoede bij kinderen de kans groot is dat er minder jeugdzorg nodig is.

De ondersteuning aan mensen met een laag inkomen vindt ook binnen andere beleidsterreinen in het sociaal domein plaats. Het armoedebeleid vervangt de ondersteuning die binnen de andere beleidsterreinen wordt geboden aan mensen niet, maar vormt hierop een aanvulling. De uitgangspunten in dit plan sluiten aan bij de uitgangspunten van het beleidsplan sociaal domein “Met elkaar, voor elkaar in Landsmeer”.

3. Aard en omvang van armoede- en schuldenproblematiek

3.1. Wat is armoede?

Er zijn veel verschillende theorieën en definities van wat armoede is. Armoede gaat over het hebben van te weinig geld om in de eerste levensbehoeften te kunnen voorzien. Mensen die in armoede leven hebben bijvoorbeeld niet voldoende financiële middelen om boodschappen te doen en de energierekening en huur

te betalen. Armoede is daarentegen meer dan alleen een tekort aan financiële middelen. Armoede is ook sociale uitsluiting omdat iemand te weinig geld heeft en daardoor niet mee kan doen in de samenleving. Armoede is vaak ook een gevolg van andere problemen, zoals werkloosheid, een slechte gezondheid of psychische problemen waardoor iemand niet in staat is om te werken. Daarnaast kunnen veranderingen in iemands levenssituatie, zoals een echtscheiding of het overlijden van een echtgenoot, leiden tot financiële problemen. Armoede is een ingewikkeld probleem en vraagt om een persoonlijke aanpak.

Omgekeerd kan armoede ook problemen op andere leefgebieden veroorzaken. Zo lopen mensen die leven in armoede meer risico op het opbouwen van schulden. Armoede wordt in dit beleidsplan niet als een eenzijdig financieel probleem benaderd, maar als een complex probleem dat samenhangt met allerlei risicofactoren. Armoede gaat over onvoldoende besteedbaar inkomen om te kunnen voorzien in eerste levensbehoeften, maar ook over schulden, omgaan met vooroordelen en schaamte, het hebben van een beperkt sociaal netwerk, isolement, weinig perspectief, gezondheidsproblemen, verwaarlozing en kwetsbaarheid van kinderen. Een indicator die veel gebruikt wordt om te bepalen hoeveel huishoudens in een gemeente te maken hebben met armoede is de (lage) inkomensgrens. De lage inkomensgrens geeft aan wanneer er sprake is van een risico op financiële problemen.

3.2. Wat zijn schulden?

Wij spreken van problematische schulden als iemand zijn/haar schulden niet meer zelfstandig kan oplossen. Er zijn verschillende typen schulden:

- Overlevingsschulden: er zijn te weinig inkomsten in verhouding tot de vaste lasten.
- Overbestedingschulden: er is voldoende inkomen, maar er wordt naar verhouding te veel uitgegeven.
- Aanpassingsschulden: een verandering in het leven (bijvoorbeeld een scheiding of gezinsuitbreiding) kan leiden tot een daling in inkomen, zodat de vaste lasten en uitgaven niet meer betaald kunnen worden.
- Compensatieschulden: overbesteding, als gevolg van compensatiegedrag.

De schuldhelpverlening is flink in beweging. Door de economische crisis raken meer mensen in financiële problemen en veranderen aard en omvang van de schulden. Schuldhelpverlening wordt hierdoor complexer, terwijl wij als gemeente over minder middelen beschikken. Wij staan voor de uitdaging om meer te doen met minder. Schuldhelpverlening omvat vele vormen van dienstverlening, zoals de minnelijke (vrijwillige) schuldhelpverlening via betalingsregelingen, schuldsanering en schuld-bemiddeling. Maar ook wettelijke schuldsanering na een minnelijk traject (WSNP) of budgetbeheer en -coaching en beschermingsbewind.

3.3. Armoede en schulden in Landsmeer

Ook in onze gemeente zijn er inwoners die door omstandigheden kampen met armoede en schulden. In Landsmeer wordt een inkomensnorm van 120% van de bijstandsnorm gehanteerd om te bepalen hoeveel huishoudens risico lopen op armoede. In 2013 zijn er in de gemeente Landsmeer 162 (3.6%) huishoudens (van in totaal 4.500 huishoudens) tenminste 1 jaar met een inkomen onder de lage-inkomensgrens en 41 (0.9%) huishoudens die tenminste 4 jaren of langer een inkomen onder de lage inkomensgrens hebben (bron: CBS). Dit aantal geeft een indicatie van de omvang van de totale doelgroep van het beleid. Niet alle huishoudens die tot de doelgroep van het beleid behoren hebben ook een bijstandsuitkering.

	2013 %
Landsmeer	3,6
Provincie Noord-Holland	15,5
Nederland	14,9

Tabel 1. Aandeel huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm van het totaal aantal huishoudens (bron CBS).

In tabel 1 is het aandeel van het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm in het totaal aantal huishoudens in de gemeente Landsmeer, de provincie Noord-Holland en Nederland weergegeven. Uit prognoses van het Armoedesignalement 2014 van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat het percentage huishoudens met een laag inkomen in Nederland in de periode van 2016-2018 jaarlijks daalt met 1%. Wij gaan er vanuit dat deze daling met 1% per jaar zich ook in Landsmeer voordoet. De verwachting is dat het beroep op minima-regelingen door afname van de omvang van de doelgroep licht daalt.

Kinderen

Het aantal kinderen in Nederland dat leeft in een gezin met financiële problemen is de laatste jaren toegenomen. In de gemeente Landsmeer zijn er in 2015 in totaal 78 kinderen van uitkeringsgerechtigden.

Gebruik minimaregelingen

In tabel 2 is het aantal toekenningen per minimaregeling in de gemeente Landsmeer weergegeven. Met het aantal toekenningen wordt aangegeven hoeveel inwoners daadwerkelijk gebruik maakte van deze betreffende regeling.

Regeling/voorziening 2015
Collectieve zorgverzekering – 35 cliënten
Bijzondere bijstand – 178 cliënten
Bijzondere bijstand (niet cliënten) - 79 cliënten
Individuele inkomenstoeslag – 42 cliënten
Sport & cultuur – 27 cliënten
Computer – 5 cliënten

Tabel 2. Aantal toekenningen per minimaregeling in de gemeente Landsmeer

Schuldhelpverlening in Landsmeer

Wij registreren per jaar (2015) 22 nieuwe schuldhelpverleningstrajecten en 10 lopende trajecten. Een aantal daarvan betreft inwoners met een Participatiewet uitkering.

Voedselbank

In 2015 hebben 6 inwoners/gezinnen uit Landsmeer langere of kortere tijd gebruik gemaakt van de Voedselbank op een indicatie van de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD). Hierbij maakt de SMD de kanttekening dat er mogelijk met meerdere inwoners/gezinnen gesproken is, maar dat een indicatie niet altijd tot een aanmelding bij de Voedselbank heeft geleid (bijvoorbeeld uit schaamte). Een indicatie bestaat uit een financiële check, met zo nodig een budgetadviesgesprek, het aanvragen en/of rechtzetten van (voorliggende) voorzieningen en behelst meer dan alleen de conclusie komt wel of niet in aanmerking voor de Voedselbank.

4. Wat willen wij bereiken?

4.1. Doel

De gemeente Landsmeer maakt zich sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. Dat geldt ook voor mensen met een laag inkomen en/of schulden. Wij gaan daarbij uit van wat inwoners zelf kunnen, van hun talenten en mogelijkheden. Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het oplossen van hun problemen, eventueel met ondersteuning van familie, vrienden of andere mensen in hun omgeving. De gemeente ondersteunt en compenseert inwoners die hiertoe niet in staat zijn en/of geen naasten hebben die hen kunnen ondersteunen.

Het doel van het armoede- en schuldenbeleid is om inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn (financieel) te ondersteunen, zodat zij weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk weer zelfredzaam worden.

Het armoedebeleid van de gemeente Landsmeer is gericht op het:

- het bevorderen van participatie (meedoen);
- het voorkomen van sociale uitsluiting;
- het voorkomen van uitsluiting van gezondheidsvoorzieningen.

Wij voeren het beleid uit langs twee sporen. Het eerste spoor is het preventieve armoede- en schuldenbeleid en heeft als doel het terugdringen van (de overerving van) armoede en schulden door het bieden van kansen aan kinderen en hun ouders. Het tweede spoor is het curatieve beleid en is bedoeld voor mensen die in een situatie van armoede en/of schulden verkeren, waarbij instrumenten (o.a.

bijzondere bijstand en schuldhulpverleningstrajecten) worden ingezet om hen in financiële zin te ondersteunen.

4.2. Uitgangspunten

De uitgangspunten in dit plan sluiten aan bij de uitgangspunten van het beleidsplan sociaal domein “Met elkaar voor elkaar in Landsmeer”. De kern is meedoen. Meedoen van alle inwoners aan de samenleving, al of niet met hulp van vrienden, familie, bekenden of ondersteuning van de gemeente. Wij hanteren daarbij onderstaande uitgangspunten:

- eigen verantwoordelijkheid
- integrale aanpak
- kwetsbare groepen krijgen prioriteit;
- meedenken in plaats van overnemen;
- participatie;
- voorkomen is beter dan genezen;
- de toegang is laagdrempelig;
- aanbod lokaal waar dat kan en regionaal waar het nodig is of voordeel heeft;
- de zorg staat voorop en is leidend.

Hieronder lichten wij een aantal van deze uitgangspunten toe vanuit het perspectief van armoedebestrijding en schuldhulpverlening.

Eigen verantwoordelijkheid

Wij gaan altijd uit van de eigen verantwoordelijkheid en kracht van onze inwoners. Elke inwoner neemt, naar vermogen verantwoordelijkheid voor het eigen welzijn en dat van zijn naasten. Ook in een situatie van armoede en schulden is een inwoner zelf verantwoordelijk. De mogelijkheden van mensen staan centraal, niet hun beperkingen. Inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn kunnen rekenen op inkomensondersteuning van de gemeente. Wij lossen het probleem niet op, maar bieden ondersteuning. Wij verwachten wel dat inwoners die een beroep doen op de minimaregelingen zich inzetten om hun situatie te verbeteren, bijvoorbeeld door het zoeken naar werk. Werk is de beste waarborg voor inkomenszekerheid en inkomensgroei. Daarbij zal voor zover mogelijk ook een beroep worden gedaan op het eigen netwerk (familie, vrienden, burens e.a.). Wij richten ons op inwoners die gemotiveerd zijn om aan hun probleem te werken. De reikwijdte van de eigen verantwoordelijkheid is voor iedereen verschillend. Mensen die zorg, voorzieningen of andere vormen van ondersteuning nodig hebben, kunnen daarop rekenen.

Integrale aanpak sociaal domein

Armoede en schulden staan vaak niet op zichzelf, maar hangen samen met andere problemen. Wij benaderen armoede- en schuldenproblemen daarom integraal en vanuit de werkwijze van het bredere sociaal domein. De ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen of schulden is niet eenzijdig gericht op het verzachten van problemen door het bieden van inkomensondersteuning, maar ook op het

aanpakken van de oorzaak en van de financiële problemen die vaak op andere leefgebieden liggen. Andersom kan het ook voorkomen dat eerst de financiële situatie in een gezin gestabiliseerd moet worden, alvorens andere problemen kunnen worden opgelost. De overheveling van verantwoordelijkheden en mogelijkheden vanuit het Rijk naar de gemeente (in het kader van de drie decentralisaties) stelt ons nog beter in staat om mensen heel gericht ondersteuning te bieden en daarbij de eigen mogelijkheden van mensen maximaal te benutten. Bij de beoordeling van een individuele aanvraag kunnen wij nu ook beter de andere mogelijke voorzieningen binnen het sociaal domein betrekken. Voor deze benadering is individueel maatwerk nodig.

Kwetsbare groepen (kinderen in armoede) krijgen prioriteit

Niemand mag door armoede buiten de boot vallen. Zeker kinderen niet. Voor kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen is het vaak moeilijk om mee te doen met hun leeftijdsgenootjes, omdat hun ouders niet voldoende geld hebben om bijvoorbeeld de contributie van een sportclub te betalen of een schoolreisje. Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Sociale, culturele en sportieve activiteiten zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Deze dragen bij aan een gezond bewegingspatroon, ontspanning en de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee op schoolreis, lid van de bibliotheek worden en wekelijks kunnen sporten of muziek maken. Kinderen mogen niet de dupe worden van de financiële problemen van hun ouders. Om dit te voorkomen zetten wij gericht in op de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen of ouders met schulden.

Meedenken in plaats van overnemen

Uit ervaring blijkt dat mensen met financiële problemen vaak een steuntje in de rug nodig hebben om weer grip te krijgen op hun situatie. Wij bieden daarom laagdrempelige ondersteuning. Op die manier zorgen wij ervoor dat inwoners vanuit een stabiele situatie verder kunnen werken aan het verbeteren van hun positie. Bij het organiseren van deze ondersteuning zoeken wij naar slimme verbindingen met andere beleidsterreinen. Wij hebben vanuit onze nieuwe verantwoordelijkheid op het sociaal domein de opdracht om maatwerk te leveren en op individueel niveau te bezien hoe mensen kunnen (blijven) meedoen in de samenleving. Het is belangrijk dat mensen in een armoedesituatie ook deel kunnen nemen aan de samenleving. Waar mensen dit niet zelfstandig kunnen speelt de gemeente samen met de cliënt en zijn omgeving een rol.

5. Wat gaan wij doen?

5.1. Preventie en voorlichting

Eén van onze uitgangspunten is het voorkomen van problemen (preventie). Het voorkomen van problemen is immers beter dan het achteraf verzachten van die problemen door de inzet van dure zorg of ondersteuning. Om armoede en schulden in Landsmeer te voorkomen zetten wij in op voorlichting. Wij maken daarbij onderscheid tussen verschillende risicogroepen, omdat iedere specifieke groep binnen het armoedebeleid een andere informatiebehoefte heeft.

5.1.1. Voorlichting aan kinderen en jongeren

Kinderen krijgen al op jonge leeftijd te maken met geld. Er zijn veel kinderen die vanaf de kleuterklas zakgeld krijgen. Daarnaast krijgen kinderen op steeds jongere leeftijd een mobiele telefoon. Steeds meer jongeren hebben schulden, omdat zij meer geld uitgeven dan dat zij verdienen. De invloed van reclames, leeftijdsgenoten en het willen meedoen aan trends en rages spelen daarbij een belangrijke rol. Om kinderen en jongeren meer bewust te maken van deze invloeden en van wat geld is, organiseren wij voorlichting aan kinderen en jongeren. Eén van de manieren waarop wij de voorlichting organiseren is door in samenwerking met scholen en het Middelpunt (SMW) lespakketten over omgaan met geld in te zetten. Daarnaast besteden wij extra aandacht aan het thema 'geld' in de jaarlijkse week van het geld. Het doel van deze week is om basisschoolleerlingen te leren omgaan met geld. Door kinderen al jong te leren omgaan met geld, wordt de basis gelegd voor financiële zelfredzaamheid

op volwassen leeftijd. Immers, jong geleerd is oud gedaan! Deze en andere manieren van voorlichting aan kinderen en jongeren worden in 2017 nader ingevuld.

5.1.2. Voorlichting en ondersteuning van zelfstandigen

Zelfstandig ondernemers kunnen soms een steuntje in de rug gebruiken bij het opzetten of voortzetten van hun eigen bedrijf. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op Halte Werk Zelfstandigenloket (HWZ) (voorheen Zelfstandigenloket Alkmaar). Het Halte Werk Zelfstandigenloket is een samenwerkingsverband tussen twaalf gemeenten in Noord-Holland. De gemeente Landsmeer is hierbij aangesloten. Het HWZ voert namens de aangesloten gemeenten een aantal wettelijke regelingen uit, waaronder het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ). Afhankelijk van de situatie van de zelfstandigen kan deze ondersteuning bestaan uit een renteloze lening, een rentedragende lening of een starterskrediet, een vergoeding voor begeleidingskosten of een aanvulling in inkomsten tot aan het bijstandsniveau. De voorlichting aan zelfstandigen met een laag inkomen over de gemeentelijke minimaregelingen is een aandachtspunt binnen dit beleidsplan. Het Halte Werk Zelfstandigenloket vormt daarbij een belangrijke schakel.

5.1.3. Budgetcoaching

Financiële problemen en schulden ontstaan vaak doordat iemand geen grip heeft op zijn financiële situatie en geen inzicht heeft in zijn inkomsten en uitgaven. Om te voorkomen dat inwoners in financiële problemen terecht komen, kunnen mensen met financiële hulpvragen terecht bij budgetcoaches voor informatie en advies. De budgetcoach brengt samen met de cliënt zijn inkomsten en uitgaven in beeld en adviseert de cliënt hoe hij met geld om kan gaan. Daarnaast kunnen de budgetcoaches mensen helpen met het invullen van formulieren en het doen van belastingaangifte. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van de cliënt. In de gemeente Landsmeer zijn al een aantal organisaties actief die mensen ondersteunen o.a. bij het ordenen van hun financiële administratie waaronder de SMD en het Dienstencentrum. Wij vinden het wenselijk dat budget coaching door professionals zoveel als mogelijk aansluit bij deze organisaties. Het is de bedoeling dat er uiteindelijk voldoende plekken zijn, waar mensen met financiële vragen terecht kunnen (bijvoorbeeld dorpshuizen, scholen en andere vindplaatsen).

Resultaten

- ☐ In 2017 - 2019 ontvangen alle basisscholen en het voortgezet onderwijs in de gemeente Landsmeer een lespakket over omgaan met geld.
- ☐ Jaarlijks wordt er tijdens de 'week van het geld' aandacht besteedt aan het thema 'geld'.
- ☐ Wij informeren zelfstandigen jaarlijks over de gemeentelijke regelingen in samenwerking met Halte Werk Zelfstandigenloket.
- ☐ Wij gaan in 2017 op zoek naar een geschikte aanbieder voor budget coaching en gaan hiermee een samenwerking aan.
- ☐ Wij organiseren in 2017 één keer (pilot) een budgettraining voor belangstellenden. Bij succes wordt deze training jaarlijks herhaald.

5.2. Vroegsignalering

Het is niet mogelijk om armoede- en schuldenproblematiek in de gemeente volledig te voorkomen. Wij proberen wel om financiële problemen en schulden binnen een gezin of huishouden in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren, zodat (beginnende) problemen snel kunnen worden opgepakt en een beroep op zwaardere en duurdere ondersteuning wordt voorkomen. De integrale werkwijze binnen het sociaal domein geeft ons meer mogelijkheden om armoede en schulden daadwerkelijk vroegtijdig te signaleren. Alle consulents van de uitvoeringsteams in Landsmeer en Waterland hebben in hun gesprekken met inwoners aandacht voor (beginnende) armoede- en schuldenproblematiek. Vroegsignalering is niet alleen een taak van de gemeente. Onze maatschappelijke partners spelen hier ook

een belangrijke rol in (waaronder maatschappelijk werk, SR, MEE, Vluchtelingenwerk, de kerken, woningbouwcorporaties, voedselbank en scholen). Deze partners zijn een belangrijke schakel in het opsporen van verborgen armoede, oftewel mensen met een laag inkomen die niet bij de gemeente in beeld zijn. Om het armoede en schuldenbeleid breder in te kunnen zetten, schakelen wij deze maatschappelijke partners en vrijwilligers in, om een grotere doelgroep te bereiken en daarnaast coaching en begeleiding aan te bieden.

Opzetten armoede- en schuldennetwerk

Wij willen steviger gaan inzetten op de vroegsignaleringsrol van onze maatschappelijke partners door het organiseren van een armoede- en schuldennetwerk. Uit de praktijk blijkt dat partners elkaar op dit moment nog onvoldoende weten te vinden. In de gemeente Landsmeer zijn verschillende netwerken actief. Deze richten zich niet specifiek op armoede- en/of schuldenproblematiek. Om te voorkomen dat er verschillende netwerken naast elkaar ontstaan en om er voor te zorgen dat alle relevante organisaties betrokken worden, wordt er aansluiting bij het bestaande netwerk gezocht. Binnen dit netwerk worden bestaande initiatieven verbonden, nieuwe initiatieven gestimuleerd en concrete afspraken gemaakt over de wijze waarop financiële problemen (vroegtijdig) gesignaleerd kunnen worden. Daarbij streven wij naar een sluitende aanpak. Op deze manier ontstaat een keten waarbij inzichtelijk is wie wat doet, op welk moment en voor welke doelgroep. De hulpverlening wordt hierdoor zo goed als mogelijk op elkaar afgestemd. Om het netwerk daadwerkelijk vorm te kunnen geven worden in de loop van 2017 bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met de maatschappelijke partners. Om de totstandkoming van het netwerk en de samenwerking en nieuwe ideeën daarbinnen op gang te brengen, worden de bijeenkomsten gefaciliteerd door de gemeente.

Pilot vroegsignalering

Wij willen in 2017 starten, in samenwerking met de woningbouwverenigingen, met een pilot preventief huisbezoek bij huurachterstand. De pilot houdt in dat de preventiemedewerker van de woningbouwvereniging bij een huurachterstand van 1 á 2 maanden preventief op huisbezoek gaat bij de huurder. De preventiemedewerker gaat met de huurder in gesprek en zoekt naar de knelpunten en eventuele oplossingen. De ervaringen in de gemeente Purmerend en Hoorn laten zien dat er bij 10% van alle 150 huisbezoeken daadwerkelijk sprake is van een problematische situatie. Bij 90% van die 15 huisbezoeken kunnen klanten met een eenvoudige preventieve interventie (als ondersteuning bij het op orde brengen van de administratie en/of begeleiding) geholpen worden. Wij verkennen op basis van de resultaten van de pilot of het mogelijk is om dergelijke afspraken over het signaleren en doorgeven van betalingsproblemen ook te maken zijn met andere organisaties zoals nutsbedrijven. Een belangrijk aandachtspunt bij het maken van de afspraken is dat de privacy van cliënten gewaarborgd wordt.

Resultaten

- ☐ In 2017 is minimaal één verdiepende bijeenkomst voor het armoede en schuldennetwerk in Landsmeer georganiseerd in samenwerking met onze maatschappelijke partners.
- ☐ In 2018 heeft het armoede- en schuldennetwerk bijgedragen aan een stevig netwerk van organisaties die elkaar kennen en weten te vinden. Eventuele witte vlekken in het aanbod zijn in beeld en worden ingevuld.
- ☐ In 2017 draait de pilot preventief huisbezoek bij huurachterstand in de gemeente Landsmeer. De pilot wordt in 2018 geëvalueerd.

5.3. Toegankelijkheidsbijdrage voor maatschappelijke participatie

Voor mensen met een laag inkomen is het niet altijd gemakkelijk om mee te doen. Zij hebben bijvoorbeeld niet altijd genoeg geld om lid te worden van een sportvereniging, muziekles te volgen of een theater te bezoeken. Minima lopen hierdoor een hoger risico op sociale uitsluiting. Wij verstrekken hiervoor toegankelijkheidsbijdragen voor maatschappelijke participatie.

Ondersteuning van sportieve en culturele activiteiten

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en of jongeren waar thuis geen geld is om mee te doen aan sport- en culturele activiteiten gewoon mee kunnen doen. Door te sporten of creatief bezig te

zijn ontwikkelt een kind zich beter en vermindert de kans op sociale uitsluiting. Dat is niet alleen belangrijk voor de ontwikkeling en toekomst van het kind, maar ook voor het gezin en uiteindelijk de samenleving. Om sport en cultuur toegankelijk te maken voor kinderen en jongeren sluiten wij aan bij het jeugdsportfonds en het jeugdcultuurfonds. Het jeugdsport- en cultuurfonds biedt kinderen en jongeren tussen de 4 en 21 jaar, die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging of kunstinstelling kansen. Voor deze kinderen en jongeren wordt de contributie of het lesgeld betaald, rechtstreeks aan de sportclub of culturele instelling. Voor sport is er een bijdrage van maximaal € 250 per kind per jaar (contributie en/of sportattributen). Voor cultuur € 450 per kind per jaar. Een aanvraag kan alleen gedaan worden door een tussenpersoon/intermediair uit het onderwijs, de jeugdzorg, schuldhulpverlening, gemeente of gezondheidszorg. De huidige regeling sportieve en culturele activiteiten voor schoolgaande kinderen wordt door de aansluiting bij het jeugdsport- en cultuurfonds vervangen. De voordelen van samenwerking met het jeugd-sportfonds en jeugdcultuurfonds:

- ☐ bereiken veel kinderen in de gemeente via intermediairs, professionals uit het onderwijs, schuldhulpverlening, jeugdzorg, jeugdteam en vrijwilligers van diverse stichtingen;
- ☐ verkrijgen extra middelen vanuit het bedrijfsleven, particulieren en vermogensfondsen;
- ☐ regelen binnen drie weken het lidmaatschap van de sportvereniging of culturele instelling;
- ☐ zijn laagdrempelig en bieden maatwerk;
- ☐ helpen ook kinderen die niet onder de sociale dienst vallen maar waar thuis minder te besteden is dan het sociaal minimum;
- ☐ doen de administratieve verwerking van de aanvragen en rapportages in een digitaal systeem;
- ☐ werken in de gemeente samen met lokale partners en veel vrijwilligers.

Computerregeling voor schoolgaande kinderen

Wij stellen de huidige computerregeling voor schoolgaande kinderen beschikbaar voor kinderen tussen de 8 en 18 jaar. Daarmee breiden wij de huidige regeling uit. Kinderen die naar de basis- en middelbare school gaan moeten hun huiswerk steeds vaker op de computer maken en via de computer kunnen zij allerlei informatie van school opvragen over lesroosters, plotselinge uitval van lessen e.a. Daarnaast

kunnen ouders via de computer de schoolprestaties van hun kinderen volgen. Het uitgangspunt is dat alle kinderen gelijke kansen hebben. Ook voor kinderen uit een gezin met een laag inkomen moet er thuis een computer zijn. De regeling is van toepassing op schoolgaande kinderen in de leeftijd van acht tot achttien jaar die tot een gezin behoren met een gezinsinkomen van maximaal 120% van de geldende

bijstandsnorm. Op basis van deze regeling ontvangen ouders een bijdrage van maximaal € 600,00 per kind, per 5 jaar.

Meedoen budget volwassenen

De gemeente Landsmeer maakt zich sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. Dat geldt ook voor mensen met een laag inkomen en/of schulden. Om de deelname van volwassenen aan sociaal-culturele, educatieve en sportieve activiteiten te stimuleren stellen wij jaarlijks een 'meedoen budget' van

beschikbaar. De bijdrage voor sportieve activiteiten, sociaal-culturele en educatieve activiteiten bedraagt maximaal € 300,- per persoon. Deze bijdrage is van toepassing op inwoners van 22 jaar en ouder die niet meer inkomen hebben dan 120% van de bijstandsnorm. Het meedoen budget is onder andere bestemd voor:

- ☐ het lidmaatschap van een sportvereniging (op vertoon en alleen voor personen van 21 jaar en ouder of voor jongeren die een sport beoefenen die niet valt onder het jeugd-sportfonds)
- ☐ lidmaatschap van een recreatieve en/of culturele vereniging
- ☐ lidmaatschap van een bibliotheek
- ☐ bezoek aan musea, schouwburg, bioscoop of zwembad
- ☐ aanvraag van een verklaring omtrent gedrag (VOG) en of een legitimatiebewijs.

De regeling maatschappelijke participatie voor volwassenen is nieuw in Landsmeer. Wij maken op basis van dit beleidsplan een regeling die door het college wordt vastgesteld.

Resultaten

- In 2017 is de gemeente Landsmeer aangesloten bij het jeugdsportfonds en het jeugdcultuurfonds.
- De computerregeling schoolgaande kinderen is in 2016 (na vaststelling van de vernieuwde regeling) beschikbaar voor kinderen van 8 tot 18 jaar.
- Het meedoen budget is in 2017 geïmplementeerd en stelt inwoners met een laag inkomen in staat om maatschappelijk ‘mee te doen’.

5.4. Collectieve zorgverzekering

Gezondheid bepaalt in grote mate in hoeverre iemand kan meedoen aan de samenleving. Goede en betaalbare zorg is daarom erg belangrijk. Mensen met een laag inkomen beschikken niet altijd over voldoende middelen om zorg te betalen en zich goed te verzekeren voor de zorg die zij nodig hebben. Dit kan zorgmijding tot gevolg hebben. Mensen maken dan geen gebruik van de zorg die zij eigenlijk nodig

hebben, omdat zij die niet kunnen betalen. Dit kan leiden tot een verslechtering van hun gezondheid, die hen weer kan belemmeren om bijvoorbeeld te werken, voor hun kinderen te zorgen, te sporten of mee te doen aan sociale activiteiten.

Het kan ook voorkomen dat mensen met een laag inkomen wel gebruik maken van de zorg die zij nodig hebben, terwijl zij voor de kosten hiervan onvoldoende verzekerd zijn. Zij kunnen hierdoor onverwachts voor hoge kosten komen te staan die ze niet kunnen betalen. Verder kan het zijn dat mensen wel voldoende verzekerd zijn voor de zorg die zij gebruiken, maar de kosten van de verzekering niet kunnen

Dragen. In deze situatie bestaat het risico dat er schulden worden opgebouwd bij de zorgverzekeraar.

Verzekerden moeten dan een boete gaan betalen bovenop de maandelijkse premie en kunnen zolang de schuld niet is afgelost niet overstappen naar een andere verzekeraar. Wij vinden het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot betaalbare zorg, zodat ziekte of medische beperkingen geen (of in mindere mate) een belemmering vormen om mee te kunnen doen. De gemeente Landsmeer biedt inwoners per 1 januari 2016 een collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis aan. Deze zorgverzekering bestaat uit een basispakket en verschillende aanvullende (tand)verzekeringspakketten. De aanvullende pakketten bieden gemiddelde tot zeer uitgebreide dekking van zorgkosten. Hoe uitgebreider de dekking van het aanvullende pakket is, hoe hoger de premie van het pakket. Een verzekerde kan op

Basis van zijn zorggebruik zelf bepalen welk pakket het beste bij hem past.

In 2016-2017 onderzoeken wij de mogelijkheden van een nieuwe collectieve zorgverzekering. Wij nemen daarin de mogelijkheden mee om de bestaande inkomensgrens (van 120% van het sociaal minimum) los te laten en daarmee de collectieve zorgverzekering toegankelijk te maken voor een zo groot mogelijke groep

Inwoners, zodat zoveel mogelijk inwoners (waaronder ook voormalig Wc- en CER-gerechtigden) van de voordelen van de collectieve zorgverzekering gebruik kunnen maken.

Tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten

De landelijke regeling Wet tegemoetkoming chronisch gehandicapten (Wc) en de Compensatie eigen risico (CERN) zijn afgeschaft. De vrijgekomen middelen zijn met een forse korting overgeheveld naar de gemeenten. Wij krijgen hiermee de mogelijkheid om chronisch zieken en gehandicapten te compenseren

Voor meerkosten door op maat, passende bij de individuele behoeften en mogelijkheden en gericht op zelfredzaamheid en participatie, ondersteuning te bieden. Wij hebben dit ondergebracht bij de bijzondere bijstand. Aanvragen worden via de beoordelingstoets van de bijzondere bijstand afgehandeld. Dat

Betekent dat er een inkomens- en vermogenstoets wordt gedaan en dat mensen tot een inkomen van 120% van het sociaal minimum worden bereikt. De huidige regeling wordt geactualiseerd en aangepast.

Resultaat

- In 2016 en verder kunnen inwoners met een laag inkomen deelnemen aan de collectieve zorgverzekering. Daarmee kunnen zij profiteren van een collectiviteits-korting.

- Inwoners met een chronische ziekte en/of handicap kunnen jaarlijks aanspraak maken op een tegemoetkoming in de meerkosten die hun ziekte of beperking met zich meebrengt.

5.5. Vangnetten op maat

Ondanks de inzet en ondersteuning van de gemeente op het voorkomen van armoede en schulden en het verbeteren van inkomenspositie van onze inwoners is niet iedereen financieel zelfredzaam. Inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn, kunnen een beroep doen op enkele financiële vangnetten

Van de gemeente. Het leveren van maatwerk vormt daarbij het uitgangspunt.

Individuele inkomenstoelage

Een algemeen uitgangspunt van de Participatiewet is dat een huishouden de noodzakelijke kosten van het bestaan moet kunnen voldoen uit de algemene bijstandsnorm of een andere inkomstenbron waarvan de hoogte ten minste gelijk is aan de algemene bijstandsnorm. Mensen worden geacht een deel van hun inkomen te sparen, zodat zij voldoende middelen hebben om af en toe grotere uitgaven (voor

bijvoorbeeld nieuw witgoed) te kunnen doen. Wanneer een huishouden langdurig moet rondkomen van een inkomen rond het sociaal minimum, wordt het steeds moeilijker om geld te reserveren. Daarom verstrekken wij aan huishoudens die minimaal 3 jaar een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm hebben en die geen zicht hebben op een verbetering van hun inkomen een individuele inkomenstoelage. De hoogte van de individuele inkomenstoelage is afhankelijk van de samenstelling van het huishouden. In de Verordening individuele inkomenstoelage en de beleidsregels individuele inkomenstoelage zijn voorwaarden vastgelegd op basis waarvan bepaald wordt of huishoudens wel of niet in aanmerking komen voor de individuele inkomenstoelage.

Individuele studietoelage

Studenten met een arbeidsbeperking kunnen naast hun studie vaak geen bijbaan hebben waardoor er minder mogelijkheden zijn om inkomsten te verwerven. Hierdoor kan het voor jongeren met een arbeidsbeperking minder aantrekkelijk zijn om te gaan studeren. Om de financiële drempel om te gaan studeren te verlagen, verstrekken wij aan studenten met een arbeidsbeperking vanaf 18 jaar en die recht hebben op studiefinanciering of een tegemoetkoming op grond van de Wet tegemoetkoming

onderwijsbijdragen en schoolkosten een individuele studietoelage. Deze toeslag voorziet in een deel van de studiekosten. De voorwaarden van de individuele studietoelage zijn vastgelegd in de Verordening individuele studietoelage en de Beleidsregels individuele studietoelage.

Individuele bijzondere bijstand

Soms kunnen zich situaties voordoen waarin iemand voor onverwachte en noodzakelijke kosten komt te staan die hij niet kan betalen uit zijn algemene bijstandsuitkering, andere vormen van inkomen of zijn vermogen. In dit geval kunnen mensen een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Voorbeelden van kosten waarvoor bijzondere bijstand kan worden aangevraagd zijn bewindvoeringskosten, kosten voor rechtsbijstand, kosten voor een uitvaart, kosten voor woninginrichting. Om te bepalen of een cliënt in aanmerking komt voor individuele bijzondere bijstand, wordt per individuele situatie beoordeeld of er sprake is van bijzondere en noodzakelijke kosten. Vervolgens wordt op basis van zijn financiële draagkracht bepaald of hij bijzondere bijstand kan ontvangen. De draagkracht wordt berekend aan de hand van de inkomensgrens die aangeeft vanaf welk inkomen de draagkracht berekend wordt en het draagkrachtpercentage. De inkomensgrens is in Landsmeer vastgesteld op 120%. Het draagkrachtpercentage gaat over het deel van de in aanmerking te nemen middelen dat het huishouden zelf moet bijdragen aan de kosten. Het draagkrachtpercentage dat gehanteerd wordt, verschilt per kostensoort waarvoor bijzondere bijstand kan worden aangevraagd. De voorwaarden van de individuele bijzondere bijstand worden vastgelegd in nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand. Vooralnog maken wij gebruik van het handboek WWB.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen

Inwoners met een inkomen rond het bijstandsniveau kunnen kwijtschelding aan-vragen voor gemeentelijke belastingen en heffingen. De kwijtscheldingsregeling is van toepassing op de

afvalstoffenheffing en rioolrecht. Voor de overige gemeentelijke belastingen en heffingen is geen kwijtschelding mogelijk. De kwijtschelding kan aangevraagd worden bij de gemeente Amsterdam.

Resultaten

- ☐ Inwoners met een laag inkomen en/of schulden worden individueel ondersteund (op basis van de verschillende regelingen).
- ☐ Aanpassing (indien noodzakelijk) van de beleidsregels en verordeningen.
- ☐ Actualiseren van het handboek WWB

5.6. Hulp bij schulden

De gemeente is op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) verplicht om iedereen vanaf 18 jaar met (beginnende) schulden te ondersteunen. Deze ondersteuning is gericht op het oplossen van de schulden, maar ook op stabilisatie van de situatie om verergering van de problemen (die bijvoorbeeld kunnen leiden tot uithuiszetting) te voorkomen.

Aanbesteding schuldhulpverlening

Wij hebben de uitvoering van de schuldhulpverlening (met uitzondering van de schuldhulpverlening aan zelfstandigen) uitbesteed, middels een aanbestedingsprocedure in 2016, aan De Kredietbank. Het uitgangspunt voor hulp bij schulden is integraliteit. Integrale schuldhulpverlening is het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor de omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan (preventie) en terugkeren (nazorg). Wij dragen bij aan het creëren van duurzame financiële stabiliteit voor de inwoners van onze gemeente. Daarbij richten de activiteiten zich op het bevorderen van de (financiële) zelfredzaamheid en het minimaliseren van de kans op herhaling (nieuwe schulden). Wij doen dat door:

Gedragsverandering

Bij de aanpak van schuldenproblematiek richten wij ons niet alleen op het oplossen van de schuld, maar ook op gedragsverandering. Of gedragsverandering tot stand kan worden gebracht is voor een groot deel afhankelijk van motivatie. De vraag is of de klant bereid is om zijn of haar gedrag te veranderen en te werken aan een schuldenvrije toekomst. Om hier op aan te sturen zal er, nog meer dan voorheen, in de intakefase getoetst worden of een traject haalbaar is. Na de intake bestaat er inzicht in iemands motivatie en capaciteit waarvan afhankelijk is of een volledig traject succesvol kan worden doorlopen. Schuldhulpverlening is voor de aanvrager niet vrijblijvend. Vanuit deze gedachte leggen wij de focus van de schuldhulpverlening op die cliënt die gemotiveerd is.

Afstemming met ketenpartners

Wij voeren de schuldhulpverlening niet zelfstandig uit, maar werken daarbij nauw samen met onze (zorg)partners. Op deze manier ontstaat een keten waarbij inzichtelijk is wie wat doet, op welk moment en voor welke doelgroep. De hulpverlening wordt zo goed mogelijk op elkaar afgestemd.

Aanspreken van eigen verantwoordelijkheid cliënten

Wanneer de aanvrager de controle over zijn of haar financiën verloren heeft, heeft schuldhulpverlening als doel de cliënt te ondersteunen bij het herpakken van de controle, op een zodanige manier dat de aanvrager (weer) zelfredzaam wordt. De gemeente en haar partners lossen het probleem niet op voor de aanvrager, maar bieden de aanvrager ondersteuning. Daarbij zal voor zover mogelijk een beroep worden gedaan op het eigen netwerk van de cliënt aanvrager.

Het bieden van nazorg

De schuldhulpverlening blijft beschikbaar voor vragen van cliënt en van ketenpartners. Indien nodig wordt het dossier opnieuw geopend. De afspraken rond nazorg worden opgenomen in het plan van aanpak en in de eindrapportage.

Inwoners met schulden kunnen met hulp van de gemeente een minnelijke regeling treffen met hun schuldeisers. Hierbij wordt er door een schuldhulpverlener bemiddeld tussen de schuldeisers

en de cliënt, om tot afspraken te komen over het terugbetalen van de opgebouwde schulden. Een minnelijke regeling duurt maximaal 3 jaar. De schulden die na deze 3 jaar nog niet zijn afgelost worden kwijtgescholden.

Gedurende het minnelijke traject kan de cliënt een beroep doen op budgetbeheer of budgetbegeleiding. De cliënt krijgt dan een begeleider die hem ondersteunt met het beheren van zijn inkomsten en uitgaven. In het geval van budgetbegeleiding beheert de cliënt zijn inkomsten en uitgaven zelf. Bij budgetbeheer worden de inkomsten en uitgaven beheerd door de begeleider en worden de vaste lasten door de begeleider betaald. De cliënt krijgt in deze situatie wekelijks een bedrag aan leefgeld, waarmee hij boodschappen en andere uitgaven kan betalen.

Samenwerking met een kredietbank

De kredietbank verstrekt leningen aan mensen met een laag inkomen die geen geld kunnen lenen bij een commerciële kredietvertrekker. Meestal voldoet men niet aan de voorwaarden die deze commerciële kredietverstrekkers eisen van de klanten. De kredietbank is een voorliggende voorziening op bijzondere bijstand. Wij hebben als gemeente geen contract met een kredietbank in de regio. Hierdoor ontstaat in de praktijk de situatie dat wij als gemeente zelf leningen verstrekken. Dat is niet wenselijk. Wij onderzoeken in 2017 de mogelijkheden om ook hierbij aan te sluiten bij De Kredietbank, de nieuwe partner schuldhelpverlening.

Resultaten

- ☐ In 2016 is er een nieuwe aanbieder schuldhelpverlening.
- ☐ In 2017 onderzoeken wij de mogelijkheid voor samenwerking met De Kredietbank voor het verstrekken van leningen.

5.7. Communicatie over het aanbod

Om ervoor te zorgen dat de doelgroep van het armoede- en schuldenbeleid daadwerkelijk gebruik maakt van de minimaregelingen die de gemeente hanteert en de ondersteuning die maatschappelijke partners en vrijwilligersorganisaties bieden, zetten wij in op communicatie over dit aanbod.

Communicatie richting de doelgroep

Wij zetten ten behoeve van de communicatie over de minimaregeling richting de doelgroep in ieder geval de volgende instrumenten in:

Communicatie op klantcontactmoment

Bestaande cliënten (mensen met een bijstandsuitkering of cliënten die gebruik maken van de minima regelingen of schuldhelpverlening) worden op de reguliere contactmomenten met hun casemanager of consulent schuldhelpverlening geïnformeerd over de (nieuwe) minimaregelingen die de gemeente hanteert.

Website van de gemeente

Op de website van de gemeente is op dit moment beperkte informatie te vinden over de minimaregelingen die de gemeente hanteert. Op de website wordt een 'vraag-en-antwoord-lijst' (Q&A's) toegevoegd. Ook worden social media en Ons Streekblad ingezet om cliënten te informeren over (veranderingen in) de minimaregelingen.

Nieuwsbrief voor bestaande cliënten

Alle cliënten van de gemeente die een bijstandsuitkering ontvangen of gebruik maken van een of meerdere minimaregelingen krijgen periodiek een nieuwsbrief met informatie over de gemeentelijke regelingen en wijzigingen hierin. In deze nieuwsbrief worden cliënten ook geïnformeerd over de minimaregelingen van de gemeente en de verschillende vrijwilligersinitiatieven die iets doen voor mensen met een laag inkomen.

Communicatie via maatschappelijke partners

Professionals die werken bij maatschappelijke organisaties en vrijwilligers van particuliere initiatieven zien en spreken ook inwoners die nog niet bij de gemeente in beeld zijn. Deze professionals en vrijwilligers spelen daarom een belangrijke rol in de communicatie over de minimaregelingen richting de doelgroep.

Om ervoor te zorgen dat professionals en vrijwilligers inwoners met een laag inkomen en/of schulden goed en volledig kunnen informeren over de regelingen en hen kunnen doorverwijzen

naar organisaties die ondersteuning bieden, is het van groot belang dat de professionals en vrijwilligers zelf goed op de hoogte zijn van het aanbod. Wij informeren onze maatschappelijke partners periodiek over de minimaregelingen, de voorwaarden hiervan en waar informatie over regelingen vindbaar is. Wij vergroten daarmee de kenbaarheid van de regelingen.

In 2017 onderzoeken wij het bereik van de regelingen, de ervaring van cliënten met armoede en schulden en de tevredenheid over de dienstverlening van cliënten in het domein van de Participatiewet. Wij doen dit in samenhang met de Wmo (waar jaarlijkse tevredenheidsonderzoeken wettelijk verplicht zijn). Dit onderzoek is voor participatie de nulmeting. Daarna kunnen wij jaarlijks zien hoeveel cliënten in het kader van het armoede- en schuldenbeleid worden bereikt met communicatie, hoe zij hun situatie ervaren en/of zij tevreden zijn met de dienstverlening.

Resultaten

- ☐ De consultants (sociaal domein) besteden tijdens het reguliere klantcontact aandacht aan de regelingen en mogelijkheden voor armoede en schuldhulpverlening.
- ☐ De gemeentelijke website wordt in 2016 geactualiseerd en voorzien van informatie over de maatregelen en regelingen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening.
- ☐ De nieuwsbrief voor bestaande cliënten verschijnt minimaal 2x per jaar.
- ☐ Wij informeren de maatschappelijke partners (in het armoede en schuldennetwerk) over de minimaregelingen, de voorwaarden hiervan en waar informatie over regelingen vindbaar is.
- ☐ In 2017 onderzoeken wij het bereik en de tevredenheid over de dienstverlening van cliënten in de Participatiewet.

6. Van beleid naar uitvoering

6.1. Implementatie

Na vaststelling van dit beleidsplan wordt het nieuwe armoede- en schuldenbeleid geïmplementeerd. **Eind 2016 wordt er al gestart om de nieuwe beleidsmaatregelen verder te ontwikkelen.** Het betreft o.a.:

- ☐ aanbesteding schuldhulpverlening
- ☐ ontwikkeling van het armoedenetwerk
- ☐ collectieve zorgverzekering (eind 2016)
- ☐ actualiseren handboek WWB (op basis van de Participatiewet)

In bijlage 1 is de volledige planning opgenomen. In de planning worden de doelen en activiteiten uit dit beleidsplan weergegeven. Voor de implementatie en ontwikkeling van deze beleidsmaatregelen moet (extra) capaciteit worden vrijgemaakt. De werkzaamheden die hiermee samenhangen worden projectmatig opgepakt. De omvang van de werkzaamheden wordt geraamd op ongeveer 0,3 FTE in 2017. De verwachting is dat de reguliere werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van het armoede- en schuldenbeleid na de implementatie van de nieuwe maatregelen binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen.

6.2. Monitoring en verantwoording

Om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de maatregelen die wij inzetten in het kader van het beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening bijdragen aan de doelstelling van het beleid wordt het beleid gemonitord. Wij gebruiken daarvoor zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie. De verantwoording over de effecten van het armoede- en schuldenbeleid vindt plaats via de reguliere p&c-cyclus (begroting, integrale begrotingsupdate en jaarrekening). Daarnaast wordt jaarlijks vanuit het bredere sociaal domein gerapporteerd. Wij nemen de doelstellingen van het voorliggende beleid hierin mee. Voor het armoede en schuldenbeleid gebruiken wij daarbij de volgende indicatoren:

- ☐ aantal aanvragen
- ☐ aantal toekenningen
- ☐ kosten van de regelingen

Naast het monitoren van de indicatoren kan het beleid ook kwalitatief geëvalueerd worden. Het armoede schuldennetwerk kan daarbij als klankbord fungeren. In het netwerk kan worden besproken of de minimaregelingen goed aansluiten op de behoeften van de doelgroepen en of het beleid tot de gewenste effecten leidt. Op basis hiervan kan het beleid indien nodig worden bijgesteld. Daarnaast onderzoeken wij jaarlijks het bereik en de tevredenheid over de dienst-verlening van cliënten in het domein van de Participatiewet.

7. Financieel kader

Op 1 januari 2015 is de wetgeving rondom het gemeentelijk armoedebeleid gewijzigd. Gemeenten hebben meer beleidsruimte gekregen en mogen meer maatwerk bieden. Het Rijk stelt gemeenten structureel € 90 miljoen aan extra middelen beschikbaar voor vernieuwing van het armoedebeleid. Voor de gemeente Landsmeer gaat het jaarlijks structureel om een extra bijdrage van € 35.000,--.

Wij doen voor de uitvoering van dit beleidsplan een beroep op deze extra armoedebeleidsmiddelen. De extra middelen worden ingezet voor de dekking van nieuwe beleid waaronder:

- ☐ budget coaching
- ☐ pilot huurachterstand
- ☐ deelname aan sport- en cultuurfonds
- ☐ meedoen budget volwassenen

De extra benodigde middelen zijn beschikbaar binnen de begroting van het sociaal domein. Wij kunnen het nieuwe armoede- en schuldenbeleid daarmee uitvoeren.

8. Bijlagen

Bijlage 1. Planning

Resultaten Planning

Preventie en voorlichting

- ☐ Voorlichting aan kinderen en jongeren
- ☐ Voorlichting en ondersteuning van zelfstandigen
- ☐ Budget coaching
 - In 2017 & 2019 ontvangen alle basisscholen in de gemeente Landsmeer een lespakket over omgaan met geld.
 - Jaarlijks wordt er tijdens de ‘week van het geld’ aandacht besteedt aan het thema ‘geld’.
 - Wij informeren zelfstandigen jaarlijks over de gemeentelijke regelingen in samenwerking met Halte Werk Zelfstandigenloket.
 - Wij gaan in 2017 op zoek naar een geschikte aanbieder voor budget coaching en gaan hiermee een samenwerking aan.
 - Wij organiseren in 2017 één keer een budgettraining voor belangstellenden. Bij succes wordt deze training jaarlijks herhaald.

Vroegsignalering

- ☐ Opzetten armoede- en schuldennetwerk
- ☐ Start pilot vroegsignalering bij huurachterstanden
 - In 2017 is minimaal één verdiepende bijeenkomst voor het armoede en schuldennetwerk in Landsmeer georganiseerd in samenwerking met maatschappelijke partners.
 - In 2018 heeft het armoede- en schuldennetwerk bijgedragen aan een stevig netwerk van organisaties die elkaar kennen en weten te vinden. Eventuele witte vlekken in het aanbod zijn in beeld en worden ingevuld.
 - In 2017 draait de pilot preventief huisbezoek bij huurachterstand in de gemeente Landsmeer. De pilot wordt in 2018 geëvalueerd.

Maatschappelijke participatie

- ☐ Ondersteuning sportieve en culturele activiteiten kinderen
- ☐ Computerregeling voor schoolgaande kinderen
- ☐ Meedoen budget volwassenen
 - In 2017 is de gemeente Landsmeer aangesloten bij het jeugdportfonds en het jeugdcultuurfonds.
 - De computerregeling schoolgaande kinderen is in 2016 (na vaststelling van de vernieuwde regeling) beschikbaar voor kinderen van 8 tot 18 jaar.
 - Het meedoen budget voor volwassenen is in 2017 geïmplementeerd en stelt inwoners met een laag inkomen in staat om maatschappelijk ‘mee te doen’.

Collectieve zorgverzekering

- ☐ Onderzoeken nieuwe collectieve zorgverzekering (zonder inkomensnorm)
- ☐ Tegemoetkoming chronische aandoeningen
 - In 2016 en verder kunnen inwoners met een laag inkomen deelnemen aan de collectieve zorgverzekering. Daarmee kunnen zij profiteren van een collectiviteitskorting.
 - Inwoners met een chronische ziekte en/of handicap kunnen jaarlijks aanspraak maken op een tegemoetkoming in de meerkosten die hun ziekte of beperking met zich meebrengt. 2016 - 2019

Vangnetten op maat

- ☐ Individuele inkomenstoelage
- ☐ Individuele studietoelage
- ☐ Individuele bijzondere bijstand
- ☐ Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
 - Inwoners met een laag inkomen en/of schulden worden individueel ondersteund (op basis van de verschillende vangnet regelingen).
 - Aanpassing (indien noodzakelijk) van de beleidsregels en verordeningen.

- Actualiseren van het handboek WWB

Hulp bij schulden

☐ Schuldhulpverlening

☐ Kredietbank

- In 2016 is er een nieuwe aanbieder schuldhulpverlening.
- In 2017 onderzoeken wij de mogelijkheden voor samenwerking met De Kredietbank voor het verstrekken van leningen.

Communicatie over het aanbod

Communicatie richting de doelgroep

- De consulten (sociaal domein) besteden tijdens het reguliere klantcontact aandacht aan de regelingen en mogelijkheden voor armoede en schuldhulpverlening.
- De gemeentelijke website wordt in 2016 geactualiseerd en voorzien van informatie over de maatregelen en regelingen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening.
- De nieuwsbrief voor bestaande cliënten verschijnt minimaal 2x per jaar.
- Wij informeren de maatschappelijke partners (in het armoede en schuldennetwerk) over de minimaregelingen, de voorwaarden hiervan en waar informatie over regelingen vindbaar is.
- In 2017 onderzoeken wij het bereik en de tevredenheid over de dienstverlening van cliënten in de Participatiewet.

Bijlage 2.

Inhoud beleidsplan integrale schuldhulpverlening

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

1. De gemeenteraad stelt een plan vast dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan de inwoners van zijn gemeente.
2. De gemeenteraad stelt het plan telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren vast. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden.
3. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat personen schulden aangaan die ze niet kunnen betalen.
4. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
 - b. welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhulpverlening wordt uitgevoerd;
 - c. het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft met betrekking tot de in artikel 4, eerste lid, genoemde periode, en;
 - d. hoe schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen wordt vormgegeven.
5. In het plan kan de gemeenteraad aangeven onder welke voorwaarden het college de verzoeker verplicht over een basisbankrekening te beschikken.